

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 221.

74de Møde.

Livsdagen den 11te Juni.

(Fortf.)

Orsted (fortsat): Naar det er sagt, at Rettigheden dog var precair derved, at de skulde conservere dette Gods, da kan dette dog virkelig ikke gjælde med Hensyn til dem, der havde og agtede at conservere dette Gods. Men da det er Staten om at gjøre, at de skulle bortselge det, saa vilde det være Statens Sag at tilstede, at dette kan skee uden Tab, og det er ogsaa det, som Staten i en lang Række af Aar har gjort; det er det, hvortil de jydskke Stænder flere Gange have opfordret Regjeringen, uden at der den Tid var mindste Tanke om, at den paa anden Maade kunde miste deres Frihed. Naar den høitagtede Indenrigsminister har beraabt sig paa, at den ældre Regjering ikke vilde indrømme saa stor Erstatning, som blev begjæret i Koeskilde Stænder i 1844, saa var det, hvis jeg ikke feiler meget, ingenlunde fordi det jo var erkjendt, at den var velbegrundet; Finantserne vilde ikke paatage sig saa store contante Udtællinger, som der var Spørgsmaal om. Der var ingenlunde Tanke om, at de skulde afstaae deres Rettigheder, uden at faae et tilstrækkeligt Bederlag derfor. Jeg maa derhos anmærke, at der ikke blot nu er Spørgsmaal om, at stille dem ved alle de communale Fortrin, som de hidtil have nydt, og som ere af stor Betydning, og hvilke jeg tilstaaer bør ophøre, fordi det er en Uretfærdighed imod de Andre, — men foruden det bliver ogsaa Friheden for Fouragestatter og andre smaa Afgifter dem fratagne uden alt Bederlag. Naar en æret Taler har meent, at der er andre Friheder, som man deels har berøvet, og som der deels er Spørgsmaal om at berøve Folk uden Erstatning, og nævner Bærnepligtsfriheden, som Kjøbstadindvaanerne havde, og

de kjøbenhavnske Bageres Rettighed til at der ikke maa bages uden i de Gaarde, hvoraf de ere Giere, da maa jeg bemærke, at der aldrig har existeret nogen Lov, der tilsagde visse Personer at være frit for Bærnepligten; men Bærnepligten er paalagt Bondestanden, fordi det fandtes, at den med mindst Ulempe kunde bære den. Det var intet Privilegium, som var tilsagt visse Personer; men det var i Statens egen Interesse og i Forholdenes Besskaffenhed, at Bærnepligten den Tid ikke skulde paaligge uden Bondestanden. Det var ikke Kjøbstadborgere, der, fordi de vare Kjøbstadborgere, vare frie, men de vare frie, fordi de ikke vare fødte Bønder eller dreve Bønderhaandtering; og de Kjøbstadborgere, der vare fødte bærnepligtige, vare jo paa ingen Maade frie, førend i en vis Alder. Der var desuden en Forskjel paa de personlige Forpligtelser, som fandtes siden at maatte ophøre; men Skattelettelse er en Rettighed, der knytter sig til Eiendom, erhverves ved Eiendom, som sælges, pantsættes, overdrages ved Forpagtninger og Fæstecontracter, og altsaa gaaer i Handel og Wandel, og er altsaa af en ganske anden Natur. Hvad da Kjøbenhavns Bagereri angaaer, saa troer jeg ikke, at man vil nægte Bagerne Erstatning, hvis de virkelig have noget Privilegium. Men det er det, som Regjeringen erkjender og som ogsaa de Koeskildske Stænder have fundet, at de ikke have noget saadant Privilegium. Deres Gaarde ere kun privilegerede Gjæstgiverier og Apotheker og andre Eiendomme, hvori der drives en Næring, som Andre ei kunne udøve, uden Bemyndigelse af Regjeringen. Det har været en stor Fordeel for Bagerne, at Ingen, skjøndt han havde lært Professionen, kunde nedsette sig som Bager efter en blot Dyrigheds Bevilling; men dette skulde kun finde Sted inden Regjeringen maaskee i Tidernes Lob fandt forgodt at gjøre Forandring deri. Der er under Bagersagen ikke Spørgsmaal om